

L'ESTRUCTURA INSTITUCIONAL DEL PRINCIPAT AFECTA
LES RELACIONS AMB LA CEE

Andorra-CEE, ¿un amor impossible?

La situació del Principat d'Andorra, planteja grans interrogants. La incògnita hauria de quedar resolta en els pròxims mesos, ja que, a banda de possibles canvis, el tema andorrà serà tractat en pròxima reunió del Consell de Ministres comunitari.

Ma. Carme Grau Ribot

La complexa estructura institucional andorrana, que no li permet —per ara— tenir el rang d'estat amb ple reconeixement internacional, fa que Brussel·les vegi de manera conflictiva l'establiment d'un acord que, altrament, podria fer amb qualsevol altre estat. De fet, s'ha constituït una comissió negociadora amb representació dels dos coprínceps i dels andorrans, que serà l'interlocutor de les instàncies comunitàries. Amb tot, el terme que ha reemplaçat el de «conveni» o «acord» entre Andorra i la CEE, ha estat el d'«intercanvi de cartes» atès el «particular estatus» del Principat.

Abans de l'adhesió d'Espanya i Portugal, el paper d'Andorra era molt diferent. Els veïns de dalt pertanyien a la CEE, però els de baix eren al marge. La integració espanyola ha situat Andorra com una habitació interior de la gran casa europea i és necessari pac-

tar amb les instàncies comunitàries perquè aquesta habitació visqui amb les millors condicions possibles, tenint en compte la seva dinàmica comercial, basada exclusivament en el turista-comprador.

Andorra gaudeix actualment d'un règim pactat amb França i Espanya que data del 1867 —un intercanvi de cartes—, a través del qual hi ha uns productes que poden entrar al Principat sota el règim de franquícia. Els diferents articles estan sotmesos a contingència. De tota evidència, les pràctiques actuals són incompatibles amb les normes comunitàries, ja que dos països —França i Espanya— tenen uns tractes de privilegi amb un país no comunitari, sobretot respecte del tabac i d'altres productes.

Segons fonts pròximes a la Comissió andorrana, el primer disseny del tracte que Andorra farà amb la CEE contempla un règim d'unió duanera pel

que fa als productes industrials i un status de país tercer respecte dels productes agrícoles, que li permet beneficiar-se dels excedents. Una de les clàusules del document estipula que els tractes serien revisables cada cinc anys, la qual cosa representa una incertesa constant de cara al comerç i la incipient indústria andorrana, ja que no els permetria fer projectes a llarg termini, comptant sempre amb l'amenaça que cada cinc anys hagin de partir sobre bases diferents.

L'economia andorrana està basada en el sistema liberal i qualsevol intervencionisme fa posar els pèls de punta als comerciants i industrials. El fet de veure's en l'obligació de sotmetre's a un control, malgrat que sigui lleuger, no agrada a ningú. A més, el fet d'entrar a formar part de la Unió Duana, implicarà una aplicació d'un impost sobre els productes de països comunitaris, a fi que la diferència de preus no sigui exagerada. Fins ara, el major atractiu d'Andorra estava basat, justament, en el diferencial de preus i, també, en la possibilitat de trobar articles d'altres països. Actualment, l'estat espanyol gaudeix d'una àmplia gamma d'articles provinents de la resta de països comunitaris i cada vegada menys vindrà fins el Principat per aquest motiu. Si el diferencial de preus no compensa el viatge, caldrà espavillar-se per atraure el turista, d'una manera o d'una altra.

Hi ha projectes de macroestacions d'esquí, centres termals i centres de congressos, però sense un canvi radical en la política de recaptació d'ingressos, els cabals públics corren el perill de trobar-se sota zero. Per primera vegada, enguany el pressupost general ha hagut de recórrer a l'endeutament per pal·liar el dèficit. Ara per ara, els polítics andorrans no es decideixen a iniciar un sistema d'imposició, malgrat que sigui indirecta, a la qual tothom hauria de col·laborar. Més d'un 90% dels ingressos públics vénen de la recaptació de les taxes que paguen les mercaderies que entren al Principat —entre un 3 i un 15%— i que van destinades als prop de setze milions de turistes que cada any passen per Andorra. Mentrestant, bancs i companyies d'assegurances, es limiten a pagar un impost mínim al municipi on estan situats.

L'acord amb la CEE serà el punt de partida per a un nou plantejament de la situació. Almenys, els polítics així ho diuen, refusant redactar un projecte de llei d'impostos abans d'haver arribat a una concertació. □